

P. VERGILI MARONIS

sol tibi signa dabit. solem quis dicere falsum
 audeat? ille etiam caecos instare tumultus
 saepe monet fraudemque et operta tumescere bella; 465
 ille etiam extincto miseratus Caesare Romam,
 cum caput obscura nitidum ferrugine textit
 impiaque aeternam timuerunt saecula noctem.
 tempore quamquam illo tellus quoque et aequora ponti,
 obscenaque canes importunaeque uolucres 470
 signa dabant. quotiens Cyclopum efferuere in agros
 uidimus undantem ruptis fornacibus Aetnam,
 flammaramque globos liquefactaque uoluere saxa!
 armorum sonitum toto Germania caelo
 audiit, insolitis tremuerunt motibus Alpes. 475
 uox quoque per lucos uulgo exaudita silentis
 ingens, et simulacra modis pallentia miris
 uisa sub obscurum noctis, pecudesque locutae
 (infandum!); sistunt amnes terraeque dehiscunt,
 et maestum inlacrimat templis ebur aeraque sudant. 480
 proluit insano contorquens uertice siluas
 fluuiorum rex Eridanus camposque per omnis
 cum stabulis armenta tulit. nec tempore eodem
 tristibus aut extis fibrae apparere minaces
 aut puteis manare cruor cessauit, et altae 485
 per noctem resonare lupis ululantibus urbes.
 non alias caelo ceciderunt plura sereno
 fulgura nec diri totiens arsere cometae.
 ergo inter sese paribus concurrere telis
 Romanas acies iterum uidere Philippi; 490
 nec fuit indignum superis bis sanguine nostro
 Emathiam et latos Haemi pinguescere campos.
 scilicet et tempus ueniet, cum finibus illis
 agricola incuruo terram molitus aratro
 exesa inueniet scabra robigine pila, 495
 aut grauibus rastris galeas pulsabit inanis